

*R. Ryti***Onko****pienillä kansoilla****OIKEUTTA ELÄÄ?**

1943

»Kun kestäimme, kunnes rauha maailmassa lopullisesti vakaantuu, olemme voineet saavuttaa enemmän kuin pelkästään oman tulevaisuutemme turvaamisen. Meidän taistelumme todistaa silloin kaikkiin ilmansuuntiin, että pienet kansat ovat yhä edelleen sen vapauden ja itsemääräämisoikeuden arvoisia, jonka länsimainen kulttuuri on avartuessaan tunnustanut niille kuuluvaksi. Siksi Suomen kansa taistelllessaan elämästään samalla näkee seisovansa siinä rintamassa, jonka kautta aikojen muodostavat pienten kansojen vapauden esitaistelijat.»

1910

Miss Maudie

OKETT TA-ETAY

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several lines, but the characters are too light and blurry to be read accurately.

TASAVALLAN PRESIDENTTI 6. 12. 1943:

Nykyinen maailmansota on hirvittävin onnettomuus, mikä ihmiskuntaa milloinkaan on kohdannut. Kuin sokea luonnottomullistus se on murskaten ja hävittäen vastustamattomasti vyörynyt yli kansojen ja maiden. Enemmän kuin 96 % maan asukkaista on joutunut sen piiriin, ja se voi vieläkin laajentua. Vedettyään jonkun kansan pyörteisiinsä, on sota myös pitänyt saaliinsa.

Sodan loppu ei vielä ole selvästi nähtävissä. Sen kulussa saattaa edelleen sattua odottamattomia käännteitä ja yllätyksiä. Mutta jo nyt on havaittavissa eräitä sodan aiheuttamia tai jouduttamia kehityssuuntia, jotka voivat merkitä suuria muu-

toksia sekä kansainvälisissä suhteissa että kansojen sisäisessä elämässä. Siten on sota paljastanut horjuvaksi Euroopan maailmanpoliittisen aseman, jota vielä edellisen maailmansodan aikoihin pidettiin lujana ja johtavana, ja sodan jatkuva kehitys on sitä yhä heikontanut. Eurooppalaiset maat eivät enää väkiluvussa, luonnonrikkauksissa eivätkä sotilaallisessa ja taloudellisessa voimassa voi säilyttää varmaa ylivoimaisuutta suuriin ulkoeurooppalaisiin valtoihin verraten. Saksan, Ranskan, Englannin ja Italian väkiluvut tuskin yhteensä vastaavat asukaslukua Neuvostoliitossa, joka alueeltaan on pääasiallisesti aasialainen valtio ja jonka painopiste yhä enemmän on siirtymässä itään. Sen hallitsemat monipuoliset luonnonrikkaudet ja -antimet samoin kuin sen sotilaallinen potentiaali ovat luultavasti suurimmat maailmassa. Yhdysvaltain asukasluku vastaa mm. kahden, jopa kolmen eurooppalaisen suurvallan asukaslukua, ja sen taloudellinen mahti ylittää monella tärkeällä alalla kaikkien Euroopan suurvaltojen vastaavan yhteenlasketun voiman. Japani ja Kiina hallitsevat valtavia sotilaskelpoisia ihmis-massoja, joiden rinnalla suuretkin Euroopan vallat osoittautuvat väkiluvultaan vain pieniksi, korkeintaan keskisuuriksi valtioiksi.

Nykyinen sota, joka alkoi Euroopan sisällissotana ja jossa tämä piirre on huomattavana säilynyt sodan laajennuttua maailmansodaksikin, on kovimmin kohdannut juuri tämän maanosan kansoja. Useat eurooppalaiset valtiot ovat jo sotilaallisesti sortuneet ja joutuneet kriittiseen heikkouden tilaan, toiset ovat sodasta kärsineet paljon enemmän kuin eräät ulkoeurooppalaiset suurvallat, joiden sotavoimakkuus yhä on kasvussa.

Suurvaltojen väkivalta politiikka

Suurta muutosta uhkaa nykyinen kehitys erityisesti pienten valtioiden asemaan. Niiden puolueettomuutta ei tässä sodassa ole kunnioitettu ja niiden alueista, asioista ja tekemisistä ovat väkevimmit tahtoneet määrällä välittämättä niiden omasta tahdosta ja edusta. Kansainvälinen oikeus, jonka arvovalta erityisesti pienille valtioille on elintärkeä, on menettänyt suuren osan merkitystään. Sen sijaan on tullut voiman oikeus.

Juhlallisessa ns. Atlantin julistuksessa ja eräissä arvovaltaisissa virallisissa lausunnoissa on tosin pientenkin kansain oikeudet tunnustettu, mutta siitä huolimatta näyttää pieniä valtioita ja niiden merkitystä väheksyvä käsitys saavan yhä laajenevaa kannatusta eri maiden yleisessä mielipiteessä, julkisessa sanassa ja tieteellisessäkin kirjallisuudessa. Yhä useammin näkee väitettävän, että pienten kansojen mahdollisuudet itsenäiseen, riippumattomaan elämään ovat iäksi menneet. Ne ovat muka sekä taloudellisesti että sotilaallisesti liian heikkoja ylläpitääseen suvereniteettiaan. Sentähden niiden muka täytyy luopua siitä, etsiä tukea joltakin suurvallalta tai joltakin suurvaltaryhmältä, liittyä niiden etupiireihin ja taloudellisiin järjestelmiin sekä alistua laajassa mitassa niiden määräämisvaltaan ja osallistua niiden sotiin. Aika on muka suurten ja yhä suurenreivien valtioiden aikaa.

Tällainen ajatustapa on väärä ja vahingollinen. Pienet kansat eivät ehkä aina voi menestyksellä puolustaa riippumattomuuttaan suuria vastaan, mutta tämän ongelman oikea ratkaisu ei suinkaan ole se, että pienet valtiot hävitetään, vaan päinvastoin se, että suuret vallat saadaan kunnioittamaan pientenkin oikeuksia ja väkivallanteot niiden taholta estetyiksi.

Pienten kansojen oikeus itsenäisyyteen

Itsenäisyys on jokaiselle elinvoimaiselle, kansalliseen tietoisuuteen kohonneelle, kehityskykyiselle kansalle se korkein elämänmuoto, johon sillä on luonnollinen ja ehdoton oikeus. Vain itsenäisenä voi kansa tuoda rikkaimman ja kypsimmän panoksensa maailman suureen kulttuurikekoon ja parhaalla tavalla sekä kehittyä itse että suorittaa osuutensa ihmiskunnan kehityksessä.

Jo itsenäisyyden saavuttaminen merkitsee kansalle aavistamatonta henkisten, moraalisten ja aineellisten voimien vapautumista ja vahvistumista ja niiden suuntautumista myönteisiin, rakentaviin tehtäviin. Se synnyttää ja kasvattaa kansalaisissa kypsää vastuuntuntoa ja tervettä toimintahalua. Niinpä pienet Baltian kansat onnistuivat heti itsenäisyyden saavutettuaan mitä vaikeimmissa oloissa panemaan alulle nopean ja lupaavan

kehityksen. Huolimatta siitä, etteivät ne heti löytäneet oikeita ja lopullisia poliittisen ja taloudellisen elämän muotoja, kykenivät ne itsenäisyytensä parina vuosikymmenenä henkisen, taloudellisen ja sosiaalisen elämän aloilla tekemään suurempia edistysaskeleita kuin monin verroin pitempänä aikana, kuuluessaan epävapaina Venäjän keisarikuntaan.

Pienten kansojen hävittäminen olisi onnettomuus

Pienet valtiot ovat viimeisinä kohtalokkaina vuosikymmeninä yleensä aina olleet luottamuksellisen kansainvälisen yhteistoiminnan ja rauhan puolella. Niiden harvat keskinäiset riidat on voitu rauhanomaisin keinoin selvittää tai ainakin estää puhkeamasta sodaksi.

Ne eivät ole nykyistäkään sotaa halunneet eivätkä aiheuttaneet. Ne ovat joutuneet sen uhreiksi. Ne ovat olleet ensimmäisten joukossa luomassa, vaalimassa ja kunnioittamassa kansainvälistä oikeusjärjestystä. Monet niistä ovat kehittäneet maistaan todellisia kansan koteja, joissa vapaus, oikeus ja korkea hyvinvointi vallitsevat ja rikas, monipuolinen sivistys kukoistaa. Pienissä maissa on ollut helpompaa kuin suurissa saada selvä yleiskatsaus kansan taipumuksista, tarpeista ja toivomuksista sekä oikea käsitys niiden edistämiseen ja tyydyttämiseen kulloinkin käytettävissä olevista keinoista ja mahdollisuuksista. Tämä on antanut pohjan ohjata niissä kehitystä ja ratkaista vaikeita poliittisia, taloudellisia ja sosiaalisia ongelmia usein joustavammin, oikeudenmukaisemmin ja yleistä etua paremmin vastaavasti kuin mitä suurissa oloissa on voitu tehdä. Ne ovat täten olleet kuin inhimillisen edistyksen laboratorioita, joiden työn tulokset ja saavutukset hedelmöittävästi ja herätteitä antavasti ovat vaikuttaneet suurtenkin kansojen kehitykseen. Sotilaallisesta heikkoudestaan huolimatta pienet valtiot kautta aikojen usein ovat olleet todellisia hengen suurvalltoja. Ehkäpä juuri mm. heikkoutensa vuoksi ne ovat joutuneet ensi sijassa rakentamaan henkisiin arvoihin ja turvautumaan henkisiin voimiin sekä sen vuoksi erityisesti vaalimaan hengen vapautta, jota ilman todellista sivistystä ei ole. Siten ne ovat tehneet ja tekevät edelleen ihmiskunnalle paljon suu-

rempia palveluksia kuin monet mahtavat sotilaskansat. Ja lopuksihan sota ei sittenkään ole eikä saa olla kansainvälisten suhteiden normaalitila, vaan sen täytyy olla rauha. Pienten kansojen itsenäisyyden hävittäminen olisi näin ollen sekä suuri vääryys niitä kohtaan että suuri onnettomuus ei vain niille, vaan koko ihmiskunnalle. Se ei myöskään vahvistaisi, vaan päinvastoin heikontaisi ja vaarantaisi sitä pysyvääseksi tarkoitettua rauhanjärjestelmää, jota nykyään eri tahoilla sodanjälkeistä aikaa varten niin innokkaasti kaavaillaan ja toivotaan. Kehittynyt, valveutunut kansa, joka menettää itsenäisyytensä, ei nimittäin koskaan voi sitä unohtaa eikä koskaan lakata pyrkimästä sen palauttamiseen. Kokemus osoittaaakin, että vapauden ja itsenäisyyden puolustaminen on kaikkina aikoina kannustanut ja innoittanut kansat suurimpiin ponnistuksiin ja uhrauksiin sekä loistavimpiin suorituksiin ja sankaritekoihin. Itsenäisyyden hävittäminen sisältäisi siten kapinan ja sodan siemeniä eikä rauhan. Ja missä sitten on pienen ja suuren kansan välinen raja? Jos sotilaallisesti ja taloudellisesti heikomman kansan oikeus itsenäiseen elämään kielletään yhdessä tapauksessa, voidaan se yhtä hyvällä syyllä kieltää toisessakin. Lopuksi vain voimakkaimmalla olisi oikeus itsenäisyyteen.

Sota nyt totaalinen onnettomuus

Myös itse sodankäynnissä on tapahtunut suuria muutoksia, jotka jättävät jälkensä kansojen elämään. Sota on varsinkin lentoaseen valtavan kehityksen kautta tullut täysin totaaliseksi. Koko kansa järjestetään sodan palvelukseen, mutta joutuu kokonaisuudessaan myöskin sotateimien kohteeksi. Nälkäsaarrot ja ilmapommitukset kohdistuvat vihollisen koko väestöön. Lapset, naiset, sairaat ja vanhukset joutuvat niiden uhreiksi yhtä hyvin kuin askelpoiset miehet, ja pommitusten tuho suunnataan kaikkeen vihollisen omaisuuteen ilman erotusta. Miljoonat rauhalliset kodit, kokonaiset suuret kaupungit ovat joutuneet niiden uhreiksi. Harvoin niitä vastaan esitetään vastalauseita silloinkaan, kun niiden kautta hävitetään inhimillisen kulttuurin arvokkaimpia ja jaloimpia muistomerkkejä.

Uusissa muodoissa kilpailee nykyaikainen sota kaameudessa

Vanhan Testamentin sotien kanssa, jolloin vastustajan miehet, naiset ja lapset armotta surmattiin tai vietiin orjuuteen ja sen koko omaisuus hävitettiin, mikäli sitä ei voitu ottaa sotasaaliiksi.

On itsestään selvää, että tällainen sodankäynti kansojen sielussa sytyttää sellaisen vihan, katkeruuden ja kostonhimon sammumattoman liekin, joka ei voi jäädä seurauksia vaille kansojen välisissä suhteissa sodan päätyttyäkään eikä lakata vaikuttamasta vuosikymmeniin.

Sodan aiheuttamat kärsimykset, järkytykset ja puutteet, jotka varmaan työttömyyden ja toimeentulonhuolten tehostamina monilla tahoilla tulevat jatkumaan sodan loputtuakin, horjuttavat kansojen henkistä tasapainoa. Määrättyyn rajaan saakka kuri ja järjestys säilyvät, mutta varsinkin maissa, joissa valistustaso on alhainen, yhteiskunnalliset ja etuvastakohtat suuret ja sosiaalinen vastuuntunto sekä poliittinen rakenne heikko, saattavat väsyneet, kurjuuteen ja epätoivoon joutuneet kansanjoukot menettää harkintakykynsä ja itsehillintänsä. Seurauksena on epäjärjestyksiä, sisäisiä taisteluja, jopa vallankumouksia. Ne poliittiset tyhjiöt, jotka tällaisissa tapauksissa muodostuvat, saattavat tulla vaarallisiksi tartuntapesäkkeiksi ja tukialueiksi sellaisille voimille, jotka pyrkivät sekasorron levittämiseen. Laskemattomat tapahtumat ja onnettomuudet uhkaavat niistä muitakin kärsiviä ja sodan heikentämiä maita, mikäli niissä ei järjestyksen voimia ole riittävästi paikalla.

Tällaista taustaa vastaan on meidän mielestäni katsottava nykyistä maailmantilannetta ja omaakin asemaamme siinä.

Suomen politiikka paras mahdollinen

Jo kauan ennen nykyistä maailmansotaa olimme ulkopoliitikassamme määrätietoisesti pyrkineet luomaan ja ylläpitämään ystävälliset suhteet kaikkiin valtioihin, tunnontarkasti täyttämään kansainväliset velvollisuutemme ja pitämään maamme kaikkien konfliktien ulkopuolella ja puolueettomana. Lisäksi olimme omaksuneet pohjoismaisen suuntauksen. Me ymmärsimme hyvin, että meidän oli saatava suhteemme myös Neuvostoliittoon järjestyseen luottamuksen ja ystävyuden pohjalla. Siksi me olimmekin tehneet sen kanssa hyökkäämät-

tömyyssopimuksen, sopimuksen valtioittemme välillä mahdollisesti esiintyvien riitaisuuksien selvittämisestä välimiesmenetelyä noudattaen ja joukon muita samaan tähtääviä sopimuksia, ja me pyrimme vilpittömästi elämään sovussa ja rauhassa suuren naapurimme kanssa. Me uskomme, että nämä ulkopoliittiset periaatteet meidän asemassamme olevalle valtiolle olivat oikeat. Miten niitä käytännössä onnistuimme toteuttaa, kuuluu historiaan.

Niiden tähden emme sotaan joutuneetkaan. Ne tosin eivät meitä myöskään sodasta pelastaneet, kuten olimme toivoneet. Mutta sitä olisi tuskin mikään Suomen harjoittama ulkopoliittikka vallitsevissa olosuhteissa voinut tehdä. Maantieteellinen asemamme on jälleen ollut kohtalomme.

Pietarin turvallisuus — vanha veruke

Maailmansodan aiheuttama horjahdus suurvaltavoimien tasapainotilassa saattoi meidät heti vaaravyöhykkeeseen. Pian sodan puhkeamisen jälkeen jouduimme kaikista sopimuksistamme huolimatta ensimmäisten joukossa hyökkäyksen syyttömäksi uhriksi. Kansainliiton ponnistukset paremmin kuin ystävälliset välitystarjouksetkaan eivät voineet rauhan rikkomista ja sodan jatkumista estää. Syyksi hyökkäykseen esitettiin välttämättömyys varmentaa Pietarin turvallisuutta. Neuvotteluissa olimme olleet suostuvaisia luovuttamaan Neuvostoliitolle huomattavia alueita Karjalan kannaksella ja eräitä Suomenlahden saaria, mutta se ei Neuvostoliittoa tyydyttänyt, ja niin alkoi sota, sama sota, joka yhä jatkuu ja johon nähden meillä missään vaiheessa ei ole ollut todellista valinnan mahdollisuutta.

Tapahtumien oma logiikka on sen jälkeen osoittanut kaikki väitteet Pietaria Suomen alueelta käsin muka uhkaavasta vaarasta aiheettomiksi.

Sodan tosiasiallinen kulku on näet ollut sellainen, että Pietari niin talvisotamme kuin nykyisen sotamme aikana on jäänyt sekä tykkitulemme että Suomesta lähteneiden lentokoneiden toimeenpanemien pommitusten ulkopuolelle.

Jos näin on käynyt silloinkin, kun Neuvostoliitto samalla

kertaa on ollut sodassa sekä Suomea että Saksaa vastaan, niin eikö Pietarin turvallisuus Suomen suunnalta olisi ollut ehdottoman varma, jos Neuvostoliitto olisi sallinut Suomen pysyä puolueettomana. Turhaa on sen vuoksi ollut muka Pietarin turvallisuuden vuoksi käydä veristä sotaa Suomea vastaan ja lähteä riistämään siltä Karjalaa, joka on sen ikivanhaa kansallista aluetta.

Neljä vuotta olemme nyt yhtämittäisesti saaneet käydä raskasta ja vaihtelevaa taistelua. Ajoittain olemme käyneet sitä asein vihollisen toistuneita aseellisia hyökkäyksiä vastaan, ajoittain aseettomina vain hermovoimin ja henkisin panoksin vihollisen painostusta ja uhkaa vastaan.

Mutta koko ajan on taistelumme ollut samaa puolustustaistelua ja sen päämääräkin sama: elämämme, itsenäisyytemme ja tulevaisuutemme pelastaminen ja turvaaminen.

Kuolemanvaaroista omin voimin

Monesti on kansamme näinä vuosina ollut kuolemanvaarassa, joka aseettoman taistelun aikana joskus on ollut suurempikin kuin aseellisen. Ahdistavin mielin näimme me eräinä synkimpinä hetkinämme oman, uhkaavan kohtalomme kuin peilissä Baltian maissa tapahtuneissa murhenäytelmissä. Taistelu on vaatinut meiltä suuria ponnistuksia ja kieltäymyksiä sekä raskaita uhreja. Kansakunnan kaikki voimat ovat olleet sidotut siihen. Miehet, naiset ja nuoretkin ovat kukin paikallaan tulija kotirintamalla horjumatta ja tinkimättä täyttäneet velvollisuutensa ja antaneet vaaditut uhrin, sillä välttämättömyys viedä puolustustaistelumme onnelliseen päätökseen on jokaiselle ollut itsestään selvä asia. Tämän taistelumme rinnalla me olemme nähneet ympärillämme valtavat maailmantapahdumat ja ymmärtäneet hyvin, että niiden kehitys ja tulokset meidänkin kohtaloomme ehkäpä ratkaisevasti vaikuttavat. Mutta välittömään osallistumiseen näihin jättiläistaisteluihin eivät meidän voimamme riittäisi. Niissä hupenisivat harvalukuiset divisioonamme helposti olemattomiin. Me olemmekin keskittäneet kaikki voimamme vain oman maamme puolustamiseen.

Isänmaamme ja itsenäisyytemme ovat meille elämämme perusta ja ehto. Suurissa maailmanratkaisuisissa ne ehkä voivat näyttää vain kaukaiselta strategiselta alueelta kartalla ja vähäarvoiselta muutoseikalta. Mutta meillä on kaikissa oloissa sekä ehdoton oikeus että tinkimätön velvollisuus viimeiseen asti puolustaa niitä. Ja siinä antavat verrattomat puolustusvoimamme kokeneen ylipäällikkönsä johdolla parhaan turvan, joka suhteellisesti on jatkuvasti vahvistunut.

"Vaikka kokee . . ."

Mutta ei siinä kyllin, että näin olemme saaneet taistella ihmisiä vastaan. Itse luontokin näytti kääntyneen meille epäsuopeksi. Vuodesta 1940 alkaen ovat vilja- ja heinäsadot, ajoittain myös peruna- ja juurikasvisadot olleet kymmeniä prosentteja pienemmät kuin mitä ne sodan edellisvuosina olivat olleet. Useat perättäiset talvet olivat poikkeuksellisen kylmiä ja vedet laskivat harvinaisen alhaiselle tasolle. Yli kolmeneljäsosa maan hedelmäpuukannasta tuhoutui ja polttoaineista ja vesivoimasta, syntyi kova puute. Leipäviljatilanne muodostui kriittiseksi. Suoranainen nälkä on ollut uhkaamassa. Kotimaiset viljavarat olisivat viimeisinä vuosina riittäneet vain omavaraistalouksille ja puolustusvoimille. Käytännöllisesti katsoen koko korttiannoksiin tarvittava viljamäärä, noin 25 000 tonnia kuukaudessa, on ollut hankittava muualta. Se, samoinkuin suuri määrä muita elintarpeita, on saatu pääasiallisesti Saksasta ja Tanskasta, ja nämä todelliset ystävän palvelukset muistetaan Suomessa kauan.

". . . eipä hylkää Herra."

Tähän saakka olemme kaikista vaikeuksistamme ja vaaroistamme selviytyneet ja pelastuneet. Olemme siinä suhteessa olleet onnellisempia kuin monet muut kansat. Kun kaikki tiet ovat näyttäneet tukkeutuneen ja tuho väistämättömältä, on aina ihmeellisellä tavalla tullut sellaista apua ja helpotusta, joka on aukaissut ulospääsyn ja auttanut eteenpäin.

Tunemme Venäjän, muistamme Italiaa — emmekä antaudu

Nyt meille esitetään antautumista ilman ehtoja, ja Neuvostoliiton lehdet kirjoittavat Suomen kansan sorrionalaisesta tilasta ja välttämättömyydestä toteuttaa maassa kansanvaltainen järjestelmä. Me olemme jo käytännössä eräässä tapauksessa nähneet antautumisen ilman ehtoja. Esimerkki ei kehoita seuraamaan.

Minä en uskokaan, että löytyy ainoatakaan vastuuntuntoista, rehellistä suomalaista, joka pitäisi mahdollisena antautua ehdotta Neuvostoliitolle. Me käsitämme, mitä se meille merkitsisi.

Me muistamme myöskin herra Kuusisen talvisotamme aikana puhuneen Suomen kansan sorrionalaisesta tilasta ja aikomuksesta toteuttaa demokratia täällä. Mutta meillä on kokonaan toinen käsitys sorrionalaisuudesta, vapaudesta ja kansanvaltasta kuin venäläisillä näyttää olevan, ja yhtä vähän kuin me tahdomme vaikuttaa venäläisten käsityksiin, yhtä varmasti me pidämme kiinni omistamme. Kun meidän Moskovan rauhan jälkeen oli pakko luopua Karjalasta, jätti noin 470 000 karjalaista kotinsa ja kontunsa, lapsuutensa leikkikentät ja rakkaittensa haudat ja muutti jäljellejääneeseen Suomeen oman kansansa keskuuteen, Suomen lakien turvaamaan elämään. He repivät mieluummin rinnastaan osan omasta sydämestään kuin jäivät nauttimaan herra Kuusisen tarjoamasta vapaudesta ja kansanvallasta.

Vain 20:n henkilön tiedetään vapaaehtoisesti jääneen venäläisten hallitsemille alueille. Voimakkaammin ei kansan kannanilmaisua voida tehdä, ja minä olen täysin vakuuttunut siitä, että jokaisen suomalaisen käsitys tässä asiassa tänään on sama kuin karjalaisten käsitys silloin.

Omat voimat ratkaisevat

Pienen kansan jäsenen valtaa ajan sekasortoista näytelmää seuratessa helposti tunne, että hänen kansansa on temmattu jättiläisvoimien myllerrykseen, jossa maailman mahtavat yksin määräävät tapahtumien suunnan ja kulun, pienten joutuessa

voimattomina todistamaan, miten muut sanelevat heidänkin kohtalonsa.

Totta onkin, että pieni kansa ei voi maailman menon yleiseen suuntaan paljoa vaikuttaa. Mutta toisaalta ei saa koskaan unohtaa totuutta, että pienenkin kansan tulevaisuus sittenkin pääasiallisesti riippuu siitä itsestään, sen omasta kunnosta ja sen lannistumattomuudesta. Se tosin ei voi estää väkevämpää suuntaamista siihen iskuu, mutta se voi terästäytyä niin, että iskut eivät sitä muserra. Jos tulevaisuutemme olisi pelkätään yleisten suhdanteiden ja ulkopuolisten tekijäin varassa, olisi sen perusta toivottomana pettävä. Yleiset suhdanteet vaihtelevat nopeasti, eikä pienellä kansalla ole niiden ohjaksia vallassaan. Sitä tarpeellisempaa on muistaa, että on olemassa myös sellaisia kansan sisäiseen elämänpääpiiriin kuuluvia toiseikkoja, jotka yleisten suhdanteiden ja ulkoisten tekijäin rinnalla välittömästi ja olennaisesti vaikuttavat pienen kansan kohtaloihin ja jotka pysyvästi ovat sen ja yksinomaan sen itsensä vallittavissa.

Siitä, miten määrätietoisesti pieni kansa näitä tekijöitä pysyy hallitsemaan ja pitämään käsissään, riippuu usein ratkaisevasti sen elämä ja tulevaisuus.

Me kestämme, sillä kysymys on hermoista

5 Taistelumme vuosina on meidän kansallamme näistä seikoista ollut läheinen, omakohtainen kokemus. Talvisodan syytyessä kaikki suhdanteet näyttivät kääntyneen meille vastaisiksi ja ulkoiset voimatekijät jättävän meidät vaille tukea. Silloin joutui kansamme rakentamaan tulevaisuutensa pelastamisen kokonaan omien sisäisten tekijäin varaan. Nämä tekijät olivat: Suomen pettämättömän taistelumielen elähdyttävä armeija, koko kansan saumaton, päättävä yksimielisyys, sen luja luottamus oikeuteen ja sen horjumaton usko tulevaisuuteen. Näiden tekijäin varassa jaksoimme kestää niin kauan kuin oli välttämätöntä, jottei Baltian onneton kohtalo päässyt meitä tapaamaan. Niiden varassa sekä aseveljiemme ja ystäviemme välittömästi ja välillisesti antaman avun turvin olemme kestäneet seuranneissakin vaarallisissa ja raskaissa vaiheissa.

Neljän sotavuoden kuluessa olemme saaneet nähdä maailmantilanteen monella tavoin muuttuvan muotoaan. Tällä hetkellä se on sekavampi ja arvaamattomampi kuin koskaan. Kaikesta huolimatta meillä on jatkuvasti käsissämme ne samat sisäiset tekijät, joiden varaan viime sijassa olemme oppineet kansan menestyksen perustamaan.

Meidän on parhaalla tavalla vaalittava ja ylläpidettävä näitä tekijöitä. Meidän on huolehdittava, että niiden aukaisemat kotimaiset voimalähteet pulppuavat rikkaina, raikkaina ja elävinä. Se ei ole vain tarpeellista, se on ratkaisevaa.

Meitä suomalaisia on urheilun alalla totuttu pitämään sitkeän kestävyuden edustajina. Yhtä tuttua kuin meille on, että vasta peninkulman loppukilometreillä juoksijan kestävyys tulee ratkaisevalle koetukselle, yhtä selvää on meille, että nykyisessä suuressa kansojen kestävyyskilvassa selviää menestyksellä vain se, jonka tahto ei herpaudu lopputaipaleen raskaiden kilometrien alkaessa. Ne merkitsevät vain sitä, että maali on lähenemässä. Kansan todellisen arvon parhaana mittapuuna onkin se, mihin ponnistuksiin ja saavutuksiin ja mihin hermojensa hallintaan se pystyy ollessaan uupuneena ja vaikeuksissa.

Suomen kansa on viime vuosien raskaissa koettelemuksissa kestänyt, koska sitä kannattaa järkähtämätön tulevaisuudenusko. Karjalainen talo, joka vähäisin voimin on uudelleen pystytetty sodan runtelemalle kotikamaralle taistelun melun yhä kantautuessa rakentajain salvokselle, on koko Suomen kansan tulevaisuudenuskon vertauskuva. Meidän kansamme on kestänyt, koska se kaikesta huolimatta uskoo oikeuteen. Se tietää, että vain suomalaisilla on oikeus maahan, jonka Suomen mies tuhannen vuoden kuluessa ankarasti raataen on vallannut viljelykselle ja jossa hänen suurin toiveensa on ollut saada rauhassa elää ja rakentaa. Meidän kansamme on kestänyt, koska se sukupolvesta toiseen on saanut kokea, miten oikeamielisen Jumalan kaitselmus on osoittanut voimansa tämän pienen kansan kohdalla. Näistä lähteistä se yhä jatkuvasti ammentaa itselleen voimaa ja uskallusta.

Kellään meistä ei ole epä tietoisuutta siitä, minkä puolesta meidän jatkuvasti on jännitettävä voimamme, on oltava valmiit uhrauksiin.

Me taistelemme kaikkien pienten kansojen puolesta

Meidän vapaa elämänmuotomme on niin toinen kuin se, jota vihollinen pyrkii tänne levittämään. Kansanvaltainen valtiojärjestyksemme, äänestyslippuineen ja perustuslain turvaamine oikeuksineen ja vapauksineen on vähäväkisimmällekkin luovuttamaton perustus hänen työskennellessään elinehtojensa ja asemansa edistämiseksi. Isännitys omalla peltosaralla on maamiehelle hänen koko elämänsä. Kodin ja perheen koskemattomuus on naiselle, miehelle ja lapsillemme kallisarvoisinta taivaan alla. Jokaiselle meistä olisi elämä mielivallan alaisuudessa ilman kansan oikeustajuntaa vastaavien lakien antamaa oikeusturvaa sietämätön. Uskonnon syvät arvot tahtoo kansamme aina säilyttää pyhinä ja Herran temppelit kunniaissa.

Siksi taistelemme. Siksi uhraamme. Siksi kestämmme. Kysymys ei ole jostakin ulkonaisesta muodosta, jostakin totutusta tavasta. Kysymys on kaikesta siitä, mikä antaa elämälle arvon.

Meillä on voimakas tietoisuus, että kun kestämmme, kunnes rauha maailmassa lopullisesti vakaantuu, silloin olemme voineet saavuttaa enemmänkin kuin pelkästään oman tulevaisuutemme turvaamisen. Meidän taistelumme todistaa silloin kaikkiin ilmansuuntiin pienten kansojen yhä olevan sen vapauden ja itsemääräämisoikeuden arvoisia, jonka länsimainen kulttuuri avartuessaan on tunnustanut niille kuuluvaksi. Siksi Suomen kansa taistelllessaan elämästään samalla näkee seisovansa siinä rintamassa, jonka kautta aikojen muodostavat pienten kansojen vapauden esitaistelijat.

Tänä 5:ntenä sodanaikaisena itsenäisyyspäivänämme Suomi jatkaa yhä taisteluaan rivit suljettuina tietoisena siitä, että yhteishenki ja luja itsekuri ovat välttämättömät, jotta kampaileva maa kestäisi kohtalon ankarassa puristuksessa. Ei mikään kansa — sen tiedämme — taistele oikeamman ja puhtaamman asian puolesta kuin Suomen kansa. Siksi se luottavaisena ja järkkymättömänä ponnistaa voimansa päästäkseen päämääräänsä — turvattuun tulevaisuuteen.

The following is a list of the books in the collection of the Helsinki University Library, published in 1943. The list is arranged in alphabetical order of the author's name. The books are listed in two columns, with the author's name on the left and the title of the book on the right. The titles are in Finnish.

A. A. Reunanen: Suomen kirjallisuuden historia. Helsinki: W. G. & W. G. 1943. 2 v.

B. B. ... (The rest of the text is extremely faint and mostly illegible due to the quality of the scan.)

Helsinki 1943
 Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Kirjapainon Oy.

KP